

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 6C/127/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214201753
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Pivarčí
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2019:4214201753.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno, sudcom JUDr. Máriom Pivarčim, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: Ž. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX/XXXX, W., o zaplatenie sumy 1.204,96 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaná **m á n á r o k** na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 31.01.2014 doručil žalobca súdu žalobu zo dňa 14.01.2014, ktorou sa domáhal, aby súd pôvodnú žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 1.204,96 € ako aj úrok z omeškania vo výške 8,5 % ročne zo sumy 1201,95 € za čas od 28.06.2013 do zaplatenia a trovy konania na tom skutkovom základe, že právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa a.s.) uzatvoril dňa 22.08.2003 so žalovanou Zmluvu č. XXXXXXXXXXX/X/X, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti sú upravené v Zmluve a vo Všeobecných obchodných podmienkach. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok dňa 27.06.2013 medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a. s. a žalobcom. Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia pohľadávky predstavovala sumu 1.418,91 €, ktorá predstavovala sumu 1418,91 €, ktorá pozostávala z istiny vo výške 1201,95 €, riadneho úroku 3,01 €, úroku z omeškania 213,68 € a ostatného príslušenstva 0,27 € v súlade s prílohou k zmluve o postúpení. Sumu 0,27 € a poplatky a sumu 213,68 € si žalobca v tomto konaní neuplatnil. Žalobca si v tomto konaní uplatnil úrok z omeškania počnúc dňom 28.06.2013, t.j. dňom nasledujúcim po účinnosti postúpenia pohľadávky. Žalovaná odo dňa postúpenia pohľadávky ku dňu podania žaloby nič neuhradila.

2. K žalobe žalobca pripojil Zmluvu o kontokorentnom úvere č. XXXXXXXXXXX/X/X uzatvorenú dňa 22.08.2003, Dodatok č.1 k zmluve o kontokorentnom úvere č. XXXXXXXXXXX/X/X zo dňa 03.06.2004, Všeobecné obchodné podmienky, Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 09.07.2013, Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 0655/2013/CE zo dňa 27.06.2013, prílohy č. 1-4 k zmluve o postúpení pohľadávky, Pokus o zmier zo dňa 20.12.2013, Plnomocenstvo.

3. Po výzve súdu žalobca doručil súdu dňa 08.08.2014 platobnú históriu pôvodnej žalovanej a špecifikoval žalovanú pohľadávku tak, že žalovanej bol poskytnutý úverový rámec vo výške 663,88 €. Oznámením o poskytnutí povoleného prečerpania zo dňa 12.07.2006 bolo žalovanej poskytnuté povolené prečerpanie vo výške 663,88 €. Dňa 03.06.2004 pôvodný veriteľ uzatvoril s pôvodnou žalovanou Dodatok č. 1, kde bola výška úverového rámca zvýšená na 1.062,21 €.

4. Okresný súd Komárno uznesením č. k. 6C/127/2014-85 zo dňa 11.10.2016 rozhodol, že v konaní pokračuje s dedičkou nebohej žalovanej V. I. a to s Z. S..

5. Okresný súd Komárno rozsudkom č. k. 6C/127/2014-122 zo dňa 26.09.2017 žalobu zamietol z dôvodu, že považoval predmetnú zmluvu za bezúročnú a bezpoplatkovú, pričom žalobkyňa žalobcovi zaplatila viac, ako na základe predmetnej zmluvy od žalobcu dostala a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

6. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca.

7. Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 7Co/5/2018-151 zo dňa 31.01.2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď sa súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku nevysporiadal s tým, či žalobca uplatnenú pohľadávku nadobudol platným právnym úkonom postúpenia v nadväznosti na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách.

8. V danom prípade z výsledkov vykonaného dokazovania je zrejmé, že do spisu nebol doložený listinný dôkaz o tom, či veriteľ ešte pred postúpením pohľadávky žalobcovi vyzval žalovanú na zaplatenie splatnej časti úveru. V súlade s aktuálnou ustálenou rozhodovacou praxou všeobecných súdov, bolo povinnosťou súdu prvej inštancie zaoberať sa tým, či žalobca, na ktorom spočíva dôkazné bremeno, listinnými dôkazmi (ktoré jej pri postúpení banka bola povinná odovzdať) dostatočne preukázal, že banka pred postúpením pohľadávky vyzvala žalovanú na zaplatenie peňažného záväzku, v dôsledku čoho by bola s platením dlhu v omeškaní nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a či následne žalobcovi postúpila svoju pohľadávku zodpovedajúcu práve tomuto nespĺnenému peňažnému záväzku. Ak totiž banka postúpila svoju pohľadávku žalobcovi bez splnenia zákonnej povinnosti písomnej výzvy, potom bolo potrebné súdom prvej inštancie zhodnotiť súlad takéhoto právneho úkonu postúpenia pohľadávky so zákonom a urobiť záver o platnosti či neplatnosti takéhoto právneho úkonu (§ 39, § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka), v nadväznosti na ustanovenie § 17 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Absolútna neplatnosť právnych úkonov totiž pôsobí voči každému, súd na ňu prihliada z úradnej povinnosti, nemožno ju odstrániť ratihabíciou, ani konvalidáciou, nepremičuje sa a poskytnuté plnenie z takého právneho úkonu predstavuje bezdôvodné obohatenie. V naznačenom kontexte je nevyhnutné akcentovať aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 147/2017 zo dňa 24.04.2018, podľa ktorého, ak neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvej vety zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, ide o postúpenie v rozpore so zákonom, kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka zakázané. S ohľadom na uvedené bude v ďalšom konaní potrebné najskôr posúdiť či v danom prípade došlo k platnému postúpeniu pohľadávky zo strany právneho predchodcu žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) na žalobcu, keďže záväzkovoprávny vzťah, ktorý je predmetom konania, vznikol z bankového úveru, regulovaného špeciálnou právnou úpravou zákonom o bankách s tým, že banka ako štátom autorizovaná inštitúcia, ktorej činnosť v zmysle § 2 ods. 3 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách podlieha bankovému povoleniu na činnosť bánk, zároveň podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska. Súd prvej inštancie doplní dokazovanie v naznačenom smere, t.j. zistí, či banka pred postúpením pohľadávky vyzvala žalovanú písomne na splnenie jej záväzku a napriek tomu zostala v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní.

9. Súdom prvej inštancie riadiac sa rozhodnutím odvolacieho súdu vec opätovne prejednal. Vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa dostavil zástupca žalobcu. Bez ospravedlnenia sa nedostavila žalovaná, ktorá mala doručenie predvolania na pojednávanie vykázané fikciou doručenia v zmysle § 106 ods. 3 CSP dňa 17.07.2019. Súdom v zmysle § 180 CSP pojednával v jej neprítomnosti. Zástupca žalobcu uviedol, že trvá na podanej žalobe v celom rozsahu a zotrváva na písomných doterajších vyjadreniach.

10. Súdom sa oboznámil s obsahom listín nachádzajúcich sa v spise predložených žalobcom, a na základe takto vykonaného dokazovania ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

11. Právny predchodca žalobcu (postupca Slovenská sporiteľňa a.s., so sídlom Bratislava, Suché Mýto 4, IČO: 00 151 653) dňa 22.08.2003 uzavrel s právnou predchodkyňou žalovanej Zmluvu o kontokorentnom úvere č. XXXXXXXXXX/X/X podľa § 497 až 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Na základe tejto zmluvy pod bodom I. Predmet zmluvy poskytla Slovenská sporiteľňa a.s. Bratislava predchodkyňi žalovanej kontokorentný úver vo výške 20.000,- Sk, išlo o kontokorentný úver s premenlivou úrokovou sadzbou 10,85% ročne, so splatnosťou úrokov mesačne s konečnou splatnosťou úveru 21.08.2004, s úrokom z omeškania vo výške 26,40 % ročne, s poplatkom za poskytnutie úveru 2% z výšky úverového rámca, úrokom z prečerpania 26,40% ročne, a poplatkom za správu úveru vo výške 0,20 % z výšky úverového rámca ročne. Dodatkom č. 1 zo dňa 03.06.2004 sa právny predchodca žalobcu a predchodkyňa žalovanej dohodli, že výška úverového rámca sa mení na 32.000,- Sk.

12. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE zo dňa 27.06.2013 uzavretej medzi postupcom Slovenská sporiteľňa a.s. Bratislava, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653 a postupníkom EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803 (žalobcom) podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči predchodkyňi žalovanej, uvedenú v Prílohe č. 1 k Zmluve. Žalobca podal proti právnej predchodkyňi žalovanej žalobu o zaplatenie sumy 1.204,96 € s príslušenstvom na Okresný súd Komárno dňa 31.01.2014, dôvodiac tým, že pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky predstavovala sumu 1418,91 €, ktorá pozostávala z istiny vo výške 1201,95 €, riadneho úroku 3,01 €, úroku z omeškania 213,68 € a ostatného príslušenstva 0,27 € v súlade s prílohou k zmluve o postúpení. Sumu 0,27 € a poplatky a sumu 213,68 € si žalobca v tomto konaní neuplatnil. Žalobca si v tomto konaní uplatnil úrok z omeškania počnúc dňom 28.06.2013, t.j. dňom nasledujúcim po účinnosti postúpenia pohľadávky. Žalovaná odo dňa postúpenia pohľadávky ku dňu podania žaloby nič neuhradila.

13. V pokuse o zmier zo dňa 20.12.2013, ktorý po postúpení pohľadávky žalobca zaslal právne predchodkyňi žalovanej, žalobca uviedol, že dňa 0292/140/13 bola pôvodným veriteľom vyhlásená mimoriadna splatnosť poskytnutého úveru, ktorá skutočnosť mala byť predchodkyňi žalovanej oznámená. Žalobca si voči predchodkyňi žalovanej uplatnil sumu 1.468,17 € a vyzval ju, aby svoju povinnosť splnila najneskôr do 04.01.2014.

14. Predchodkyňa žalovanej dňa 01.07.2015 zomrela, a preto súd uznesením č. k. 6C/127/2014-85 zo dňa 11.10.2016 rozhodol, že v konaní pokračuje s dedičkou alebo jej žalovanej V. I. a to s Ž. S..

15. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

16. Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

17. Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

18. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

19. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení platnom od 01.01.2008) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

20. S účinnosťou od 1.1.2008 Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu už definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej

alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Dňa 1.4.2015 nadobudlo účinnosť ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa mali použiť normy obchodného práva.

22. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

23. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

24. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

25. Podľa § 53 ods. 4 písm. b) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa.

26. Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

27. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

28. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom od 01.04.2002 do 30.06.2006, tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

29. Podľa § 2 písm. a) a b) citovaného zákona, na účely tohto zákona sa rozumie
a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,
b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

30. Podľa § 3 ods. 1, 2 citovaného zákona, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

31. Podľa § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

32. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

33. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

34. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom k 27.06.2013, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke

alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

35. V zmysle citovaného ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatné a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy, po ktorej bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené je zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Tieto predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

36. Podľa § 2 ods. 1 citovaného zákona, banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá

- a) prijíma vklady a
- b) poskytuje úvery
- c) a ktorá má na výkon činností podľa písmen a) a b) udelené bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

37. Podľa ustanovenia bodu 7.6.1 písm. a) Všeobecných obchodných podmienok Slovenskej sporiteľne, a. s., ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti alebo zmluvného dojednania zo strany klienta a/alebo ak je klient v omeškaní so splatením jednej splátky istiny alebo úrokov, ktoré trvá viac ako 10 dní, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie Pohľadávky zo zmluvy o úvere a klient je povinný splatiť pohľadávku zo zmluvy o úvere v lehote, ktorú určí banka v oznámení o mimoriadnej splatnosti.

38. Aktívnou vecnou legitimáciou v konaní sa rozumie hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Súd vecnú legitimáciu v konaní skúma vždy aj bez návrhu, a to aj v prípade, ak ju žiaden z účastníkov konania/ strán sporu nenamieta.

39. Žalobca si v tomto konaní uplatnil na zaplatenie dlžnú sumu titulom Zmluvy o kontokorentnom úvere č. XXXXXXXXXXXX/X/X zo dňa 22.08.2003 v znení Dodatku č. 1 k zmluve o kontokorentnom úvere zo dňa 03.06.2004.

40. Predmetom konania v tejto veci bol záväzok žalovaného, ktorý vznikol zo zmluvy o úvere uzatvorenej v zmysle § 497 až 507 Obchodného zákonníka, ktorá je však súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). V tejto súvislosti súd upriamuje pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 (sp. zn. 3MCdo/14/2014), podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na právne vzťahy, ktorých

účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

41. V prejednávanej veci súd vykonaným dokazovaním, rešpektujúc rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č.k. 7Co/5/2018-151 zo dňa 31.01.2019 a právny názor nadriadeného súdu v ňom vyjadrený, dospel k záveru, že v danej veci je potrebné bez ohľadu na štádium konania prioritne sa zaoberať otázkou vecnej legitímácie strán sporu v tomto konaní.

42. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004, rozsudok Okresného súdu v Trnave sp. zn. 24Co/722/2015).

43. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného mal súd preukázanú, keďže ide o dlžníka zo zmluvného vzťahu, plnenie z ktorého je predmetom tohto konania (pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného žalobca preukázal predložením zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, plnenie z ktorej je predmetom sporu).

44. Pokiaľ však ide o aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v tomto konaní súd konštatuje, že v zmysle zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách žalobcu v tomto konaní zaťažovala povinnosť preukázať dodržanie postupu v zmysle § 92 ods. 8 citovaného zákona, t.j. že spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a. s., ako veriteľ pohľadávky písomne vyzval žalovaného ako dlžníka na úhradu dlhu a tento bola napriek výzve v omeškaní s jeho splácaním nepretržite 90 kalendárnych dní, keďže splnenie tohto postupu je predpokladom postúpenia splatnej pohľadávky, resp. jej časti banky voči dlžníkovi na tretiu osobu. Žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu v konaní vyvodzoval zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.06.2013 uzavretej medzi žalobcom a obchodnou spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a. s.

45. Súd v tejto súvislosti dospel k záveru, že na prípady postúpenia pohľadávok bánk je potrebné okrem všeobecného ustanovenia § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka aplikovať ustanovenia lex specialis, t.j. ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., keďže zákon o bankách v prípade bankových úverov poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovoprávnom vzťahu z titulu bankového úveru. Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

46. Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. Banka túto možnosť v danom prípade zrejme nevyužila a žalobcovi postúpila pohľadávku bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. aby zmluvný vzťah zanikol inak (výpoveďou, odstúpením). Pokiaľ ale nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezankol výpoveďou alebo odstúpením od zmluvy, nie je možné urobiť záver o tom, žeby predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. Splatnými do tej doby sa mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých bol žalovaný v omeškani.

47. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V ods. 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), banka nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu.

48. Podľa názoru súdu úpravou § 92 ods. 8 (predtým 7) mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškani. Uvedené ustanovenie by banku malo motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priechilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

49. Preto mal súd za to, že v danom prípade žalobcu zaťažovalo dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok špecifikovaných v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.. Nakoľko žalobca dodržanie tohto postupu zo strany právneho predchodcu žalobcu nepreukázal, súd konštatuje, že nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu v tomto konaní.

50. Nakoľko žalobca nepreukázal, že pred postúpením pohľadávky právny predchodca žalobcu vyzval predchodkyňu žalovanej na splnenie záväzku, s plnením ktorého bola žalovaná v omeškani a že dlžník (predchodkyňa žalovanej) bol napriek výzve súd nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, súd bol nútený konštatovať, že žalobca nepreukázal svoje skutkové tvrdenie o tom, že je na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.06.2013 právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a. s. vo vzťahu k pohľadávke zo Zmluvy o kontokorentnom úvere č. XXXXXXXXXXXX/X/X zo dňa 22.08.2003 v znení Dodatku č. 1 k zmluve o kontokorentnom úvere zo dňa 03.06.2004 uzatvorenej s právnou predchodkyňou žalovanej a teda medzi právnym predchodcom žalobcu a žalobcom nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania, keď zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách treba ohľadom inštitútu postúpenia pohľadávky považovať za lex specialis vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka (konkrétne § 524 Občianskeho zákonníka). Zmluvu o postúpení pohľadávok z 27.06.2013 je preto potrebné považovať za neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor so zákonom).

51. Súd tiež poukazuje na to, že v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatné a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy, po ktorej bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani. To znamená, že ku dňu 27.06.2013 právny predchodca žalobcu (pokiaľ do dňa 27.06.2013 neukončil záväzkovoprávny vzťah s dlžníkom, ktorú skutočnosť žalobca ani netvrdil) mohol postúpiť na tretiu osobu len tú časť svojej pohľadávky, ktorá bola ku dňu 27.06.2013 už splatná a nie aj tú časť pohľadávky, u ktorej mala nastať splatnosť po postúpení pohľadávky.

52. Súd tiež poukazuje na právny názor Krajského súdu v Trnave vyslovený v rozsudku vo veci sp. zn. 24Co/722/2015, podľa ktorého pre vyslovenie postupiteľnosti pohľadávky banky z titulu spotrebiteľského úveru je nevyhnutné dodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., pod následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, konkrétne ustanovením § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok, keď s každou pohľadávkou banky voči klientovi sú neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona).

53. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými (dospelé splátky) a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/328/2015, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/722/2015, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/750/2015). Banka je teda oprávnená postúpiť časť peňažného záväzku, s úhradou ktorého je dlžník, napriek písomnej výzve banky, aktuálne v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní.

54. Podporne súd poukazuje na názor Krajského súdu v Nitre vyslovené v rozhodnutí č. k. 12Co/23/2017 zo dňa 25.10.2017, v zmysle ktorého s ohľadom na ustanovenie bodu 7.6.1 písm. a) VOP bola banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, čo aj urobila, no úver podľa doložených listín postúpila bez toho, aby vopred - v súlade s citovaným ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách - žalovaného písomne vyzvala na zaplatenie, keďže bol nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, a bez toho, aby bez súhlasu žalovaného postúpila svoju pohľadávkou zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku žalobcovi. Na tom základe sa teda bolo v prvoinštančnom konaní potrebné vysporiadať aj s tým, či žalobca je aktívne legitimovaný, teda či k postúpeniu pohľadávky nedošlo v rozpore s ustanovením 92 ods. 8 zákona o bankách, a či právny úkon postúpenia nie je absolútne neplatný pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je (absolútne) neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom, a či je žalobca z tohto dôvodu vôbec vo veci aktívne legitimovaný.

55. Žalobca v konaní nepreukázal, že by Slovenská sporiteľňa, a.s. doručila predchodkyni žalovanej písomnú výzvu na splnenie omeškaného peňažného záväzku. Písomná výzva na splnenie je totižto jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky bankou. Výzva sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka, lebo ide o tzv. faktický úkon, ktorý je nevyhnutnou podmienkou ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky bankou v prípade, ak klient banky je napriek písomnej výzve banky nepretržite v omeškaní dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Nepredloženie tejto výzvy s doručenkou má za následok, že žalobca nepreukázal začatie plynutia lehoty trvania nepretržitého omeškania dlžníka banky dlhšieho ako 90 kalendárnych dní ako predpokladu pre platné postúpenie pohľadávky Slovenskej sporiteľne a.s. v prospech žalobcu.

56. Keďže súd postupom podľa § 295 CSP nemal preukázané súčasné splnenie oboch podmienok predpokladaných v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok z 27.06.2013 v prospech žalobcu je neplatná s poukazom na § 41 Občianskeho zákonníka podľa § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.) v časti pohľadávky Slovenskej sporiteľne, a.s. voči predchodkyni žalovanej zo Zmluvy o kontokorentnom úvere č. XXXXXXXXXXXX/X/X zo dňa 22.08.2003 v znení Dodatku č. 1 k zmluve o kontokorentnom úvere zo dňa 03.06.2004 a žalobca v súvislosti s uvedenou zmluvou nie je veriteľom žalovanej. Pre nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

57. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a 396 ods. 1 CSP, keď žalovaný bola tou stranou sporu, ktorá bola s ohľadom na výsledok konania v konaní plne úspešná. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu - Okresný súd Komárno, so sídlom Pohraničná 6, 945 01 Komárno, na Krajský súd v Nitre, so sídlom Štúrova 9, 950 48 Nitra.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- f) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.